

TIPS

VOOR HET GEVEN VAN FOOI TIJDENS HET REIZEN

*Een GWK Travelex gids
voor de voorbereide reiziger*

HOEVEEL FOOI MOET U GEVEN ALS U KOFFIE BESTELT IN CANNES?

EN MEER INSIDER TIPS OVER FOOI GEVEN IN HET BUITENLAND

Wel of geen fooi geven? Het is een van de oudste reis raadsels. Elk land heeft zijn eigen sociale gewoontes en de etiquette rond fooien geven is enorm afhankelijk van de cultuur

Het al dan niet geven van fooi is het makkelijke gedeelte; de echte uitdaging ligt in de hoeveelheid fooi die u geeft. Te weinig kan beledigend zijn. Geeft u te veel dan kom dit wellicht over als arrogant. In landen als Japan en China wordt vrijwel elke vorm van fooi geven als onbeschoft beschouwd.

Deze korte handleiding geeft u alle benodigde informatie voor uw volgende trip naar het buitenland; of u nu in een café in Cairo, een bar in Budapest of in een hotel in Honolulu zit.

Kort samengevat; geef geen fooi als de service niet om over naar huis te schrijven is.

Raadpleeg onze Quick Tip Guide voordat u op reis gaat

RESTAURANTS

BARS

HOTELS

TAXIS

AUSTRALIË

Net als het karakter van de Australiërs is de service vaak vrij ongedwongen en relaxed, zelfs in duurdere hotels en restaurants. Fooi geven is niet verplicht en er worden ook geen servicekosten berekend. Houdt u er in Australië wel rekening mee dat er 10% 'Goods and Services Tax' (GST) in de totaalfactuur opgenomen wordt.

Uiteraard wordt het geven van fooi wel gewaardeerd. In duurdere restaurants begint het geven van fooi zelfs steeds vanzelfsprekender te worden. Australiërs geven als blijk van waardering voor de goede service een fooi van 10% of meer, in uitzonderlijke gevallen.

In bars en taxi's wordt er meestal kleingeld als fooi gegeven. Het geven van fooi in hotels is ongebruikelijk.

BAHREIN

In Bahreinse restaurants worden **de servicekosten in de rekening verwerkt**. Verwacht echter niet dat de serveerster of ober hier een deel van ontvangt. Bij goede service kunt u er voor kiezen om **de rekening naar boven af te ronden** of 10-15% fooi over het te betalen bedrag achter te laten.

In hotels **geeft u de portier of piccolo zo'n 0,4 Bahreinse dinar** (BHD) per koffer. Hetzelfde geldt voor kamermeisjes; het is gebruikelijk om per nacht 0,4 BHD fooi te geven.

Er gelden geen fooi regels in bars, maar net als in hotels en restaurants is zo'n **0.4 BHD per drankje** de norm.

Het is gebruikelijk om **taxichauffeurs 10% fooi** te geven.

OOSTENRIJK

Restaurants in Oostenrijk rekenen normaal gesproken **servicekosten**, deze **worden verwerkt in de factuur**. Wat betreft het geven van fooi – het is de gewoonte om **het te betalen bedrag af te ronden**, wat vaak neerkomt op zo'n 10%. Bijvoorbeeld, als de rekening €37 is, dan geeft u €40.

In bars geldt min of meer hetzelfde – kost een drankje €5,50, dan rondt u dit bedrag af naar €6.

In taxi's is het gebruikelijk om 10% fooi te geven over het bedrag dat de meter aangeeft.

In hotels, aan portiers of piccolo's is **€1 fooi per tas** de norm.

BELGIË

In Belgische restaurants, bij bars, kappers en in taxi's zijn de **servicekosten in de rekening inbegrepen**. Fooi wordt gegeven als blijk van waardering maar meer in de vorm van; 'laat het wisselgeld maar zitten'.

Op toeristische plekken wordt het geven van fooi iets meer verwacht, maar het is absoluut geen verplichting.

In hotels is een fooi van **€1 per tas** voor de portier of piccolo gepast.

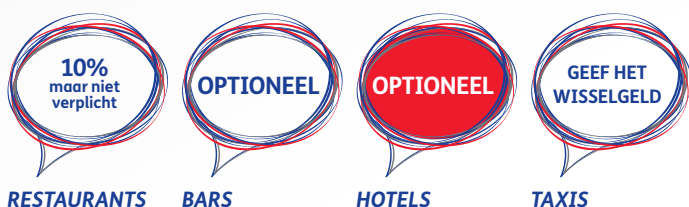
BRAZILIË

Het geven van fooi is in Brazilië niet verplicht en wordt eigenlijk niet verwacht. Dit neemt niet weg dat het altijd welkom is!

In restaurants wordt 10% **servicekosten** aan de rekening toegevoegd. Het is niet verplicht om dit bedrag te betalen maar tenzij er een goede reden is om dit niet te doen wordt dit bedrag in principe gewoon betaald.

In bars is het gebruikelijk om de hele rekening in een keer te betalen bij vertrek. Betalen per drankje is vrij ongewoon. Fooien zijn ter discretie van de gast.

Om te voorkomen dat taxichauffeurs met veel muntgeld rondrijden is het gebruikelijk om het te betalen **bedrag af te ronden**.

CHINA

Op het vasteland van China en in Macau is **het geven van fooi geen onderdeel van de cultuur**. Veel hotels, restaurants en spa's hanteren dan ook een strikt geen-fooi-beleid. Het is **voor taxichauffeurs in de meeste delen van China zelfs verboden om fooi aan te nemen**.

Het geven van fooi kan worden beschouwd als ongeleefd. Hiermee kan namelijk geïmpliceerd worden dat het werk van een werknemer ondergewaardeerd wordt door de werkgever.

De enige plek waar men **fooi** verwacht is in **high-end hotels en restaurants** die gericht zijn op westerlingen.

Soms is het geven van een klein geschenk beter dan het geven van fooi.

De grote uitzondering op de regel is het geven van fooi aan **gidsen en chauffeurs** die afhankelijk zijn van een extra inkomen naast hun basissalaris. Gidsen krijgen zo'n 10 USD per dag per persoon en chauffeurs 5 USD.

In **Hong Kong** gelden meer westerse regels. Normaal gesproken wordt er in restaurants **10-15% servicekosten** in de rekening opgenomen en het geven van fooi wordt gewaardeerd. Taxichauffeurs gaan er vanuit dat zij het wisselgeld mogen houden.

CANADA

In Canada houdt men van fooi geven! Niets geven is dan ook zeer ongebruikelijk. Het geven van zo'n **15-20% fooi** is de standaard in restaurants. De reden voor het geven van deze royale fooi is dat het in Canada een belangrijke bijdrage levert aan het totale inkomen van mensen die werken voor een minimum loon. Daarnaast is het ook een vorm van het tonen van waardering voor de goede service.

Mocht de maaltijd niet naar wens zijn; waarschuw dan de manager. Dit is altijd beter dan geen fooi geven. Hoogstwaarschijnlijk wordt er een gratis gerecht of korting aangeboden.

Voor taxichauffeurs is een fooi van 10% acceptabel.

In hotels zijn fooien ter discretie van de gast. Gemiddeld wordt er **CAD\$ 2-5 fooi gegeven aan de portier**. In bars verwacht men een fooi van **CAD\$ 0,50-2** per drankje.

Vaste land China

HONG KONG

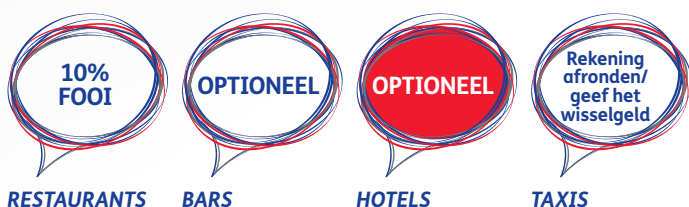

KROATIË

Fooi geven wordt in Kroatië gewaardeerd maar het is geen verplichting. De fooi is, in tegenstelling tot in andere landen, echt een bonus. Er zijn geen regels voor het geven van fooi, afhankelijk van hoe goed de maaltijd en de service was geeft u fooi. **De norm is ongeveer 10%.**

Sommige mensen geven **taxichauffeurs** fooi, anderen weer niet. Het meest gebruikelijke is om de **rekening** gewoon **af te ronden** en het wisselgeld te laten zitten.

Voor de meeste andere services, zoals schoonheidsbehandelingen, is het geven van fooi niet verplicht. Uiteraard zorgt het wel voor een glimlach op het gezicht van de medewerker. Ook hier geldt dat het afronden van het bedrag de meest gebruikelijke vorm van fooi geven is.

DENEMARKEN

In Denemarken is wettelijk bepaald dat servicekosten en fooi voor bedienend personeel inclusief in de prijs moet zijn. Als klant kan dit een nadeel zijn, de ober hoeft namelijk geen goede service te verlenen om fooi te krijgen. Aan de andere kant is het zonde dat uitzonderlijk goede service ook niet beloond kan worden.

Ook bij taxichauffeurs is de fooi standaard in de prijs opgenomen. Het is dus niet nodig om fooi te geven.

Sommige bars nemen de fooi op in hun rekening. Mocht dit niet het geval zijn dan is een fooi van 10% voldoende. Let wel goed op of de fooi al in de totaalprijs is opgenomen of niet. Het zou zonde zijn als u dubbele fooi geeft.

In hotels is het, net als in de meeste andere landen, altijd netjes om 7 DKK fooi te geven aan degene die uw koffer draagt.

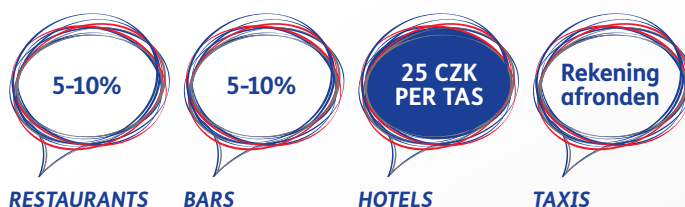

TSJECHIË

In goedkope restaurants is het geven van fooi niet nodig. In toeristische delen van het land worden buitenlandse bezoekers geacht **10% fooi te geven**. Dit geldt voornamelijk in high-end restaurants, bars en hotels. **De norm is 5-10%.** In minder bezochte delen van Tsjechië is het gebruikelijk om **de rekening af te ronden**.

Om er zeker van te zijn dat uw ober/serveerster de fooi krijgt is het aan te raden om het in **kleingeld te geven**. Als u via een creditcardbetaling fooi geeft is de kans erg groot dat de ober of serveerster hier niets van terugziet. Houdt u er rekening mee dat het in kleine, landelijke plaatsjes niet gebruikelijk is om fooi op tafel achter te laten. Dit kan zelfs beledigend overkomen.

Het afronden van de rekening is gebruikelijk in taxi's.

FINLAND

Het geven van fooi is in Finland geen onderdeel van de cultuur. De meeste mensen hebben geen bezwaar tegen het ontvangen van fooi maar ze zullen het ook niet erg vinden als het niet gebeurt.

Servicekosten zijn normaal gesproken inclusief in de prijs. **Toch ronden de meeste mensen het bedrag af naar een logisch, rond bedrag.** Hetzelfde geldt voor taxichauffeurs, ze verwachten geen fooi.

In een bar is het geven van fooi optioneel. **De meeste mensen laten kleingeld achter als fooi.**

Het geven van fooi in hotels is zeldzaam, tenzij u overlast heeft veroorzaakt. Wel kunt u de portier een kleine fooi geven voor het dragen van uw koffer.

FRANKRIJK

In Frankrijk komt het geven van fooi zonder enige reden over als overdreven.

In restaurants zult u op de rekening de zin 'service compris' zien staan. Dit is de 15% aan servicekosten die de Franse wet bovenop de rekening rekent. Mocht u heel tevreden zijn over de service, dan kunt u altijd **de rekening naar boven afronden en de ober een paar euro fooi geven**.

Het is niet gebruikelijk om fooi te geven in een bar.

Ondanks het feit dat het geven van **fooi aan taxichauffeurs niet verplicht** is geven de meeste mensen een kleine fooi. Vaak is dit meer om van het kleingeld af te zijn.

In hotels is **het geven van een fooi ter uwer discretie**. Normaal gesproken geeft men een paar euro.

GRIEKENLAND

In Griekenland zijn de servicekosten in de prijs inbegrepen en is het geven van **fooi optioneel**. Wel wordt het heel erg gewaardeerd als u fooi geeft. Het bedienend personeel ontvangt namelijk geen deel van de berekende servicekosten.

Net als in andere Europese landen verwacht men in toeristische gebieden vaker fooi dan in de afgelegen delen van het land.

In bars is het geven van fooi niet gebruikelijk onder de lokale bewoners dus u bent vrij om wel of geen fooi te geven. Wel kunt u de portier en het hotelpersoneel een klein extraatje geven voor de goede service.

Taxichauffeurs verwachten geen fooi – de meeste mensen ronden het te betalen bedrag af naar boven tot een maximum van 10%.

DUITSLAND

In Duitse restaurants en bars zijn de **servicekosten en de BTW in de prijs inbegrepen** maar het is alsnog gebruikelijk om het bedrag af te ronden naar een logisch bedrag.

Het wordt in Duitsland **niet gewaardeerd als u fooi op tafel achterlaat**. Fooi geeft u direct aan de ober of serveerster.

Het is niet verplicht om fooi te geven aan de taxichauffeur. Ook hier geldt dat men **het bedrag afrond** naar een logisch bedrag. Geef niet meer dan 10% fooi.

In hotels wordt het geven van fooi wel verwacht.

Aan de portier geeft u tussen de 1-3 euro per tas en aan het kamermeisje 3-5 euro per nacht.

INDIA

Over het algemeen zijn **in de grote restaurants de servicekosten in de prijs inbegrepen**. Toch is het **redelijk normaal om fooi achter te laten** – INR 100 in een standaard restaurant tot INR 300 in een 5-sterren restaurant. Om er zeker van te zijn dat de ober de fooi krijgt kunt u het beste de fooi direct aan het bedienend personeel geven.

Het is niet gebruikelijk om fooi achter te laten in een bar.

Zorg dat u wat kleingeld bij de hand heeft zodat u gemakkelijk en snel fooi kunt geven.

In hotels is het gewoonlijk om de piccolo of portier zo'n 50-100 roepies per tas te geven. Let wel op – laat niemand uw tas dragen als u geen fooi wilt geven!

ITALIË

In de meeste restaurants zijn de servicekosten in de prijs inbegrepen, zo niet dan is 10% fooi de norm. Hiernaast hoeft in principe geen fooi gegeven te worden. Uiteraard bent u vrij om dit wel te doen.

In bars laten Italianen meestal een kleine fooi achter, maar het is niet verplicht.

Taxichauffeurs ontvangen graag fooi maar ook hier geldt dat het geen verplichting is. Aangeraden wordt om vooraf een prijsafspraken te maken en hierin de fooi op te nemen.

In hotels is het, net als op andere plekken in de wereld, netjes om de portier, piccolo of kamermeisjes een paar euro fooi te geven voor de goede service.

MALEISIË

Maleisiërs geven geen fooi en verwachten zelf ook geen fooi. Maleisische obers ontvangen een relatief hoog basissalaris waardoor het geven van fooi niet noodzakelijk is.

Restaurants voegen 10% servicekosten en 5% belasting aan de rekening toe. Het is niet heel waarschijnlijk dat bedienend personeel hier iets van terug ziet. Bij goede service laten locals soms **kleingeld of een berichtje** achter (dit geldt niet voor goedkope restaurants of kraampjes). Het geven van fooi kan zorgen voor een betere service tijdens uw verblijf.

Taxichauffeurs, kappers en andere service verleners verwachten geen fooi. Het geven van fooi is dus niet nodig.

De enige uitzondering is hotelpersoneel. Het is gebruikelijk om portiers, piccolo's en room service tussen de RM2 en RM10 fooi te geven.

JAPAN

Het geven van fooi is in Japan **niet erg gebruikelijk**.

De Japanners zijn van mening dat goede service vanzelfsprekend is en het geven van fooi is een belediging. Desondanks is het geven van fooi in high class hotels (ryokan) wel acceptabel – maar nooit direct. Fooi geeft u **discreet en in een dichte enveloppe** terwijl u licht met uw hoofd buigt.

Als alternatief kunt u de persoon in kwestie **bedanken of een kleine attentie geven**.

Houdt u er rekening mee dat hotelpersoneel getraind kan zijn om een 'nee, dank u' te verkopen wanneer u fooi wilt geven.

Taxichauffeurs, gidsen, kappers of andere service aanbieders hoeft u **geen fooi te geven**.

MEXICO

Het geven van fooi is onderdeel van de Mexicaanse cultuur.

Mexicanen werkend in de dienstensector ontvangen een bescheiden weksalaris. De hoogte van de fooi is hierdoor enorm bepalend voor hun salaris.

Sommige restaurants brengen **10% servicekosten** in rekening, in dit geval is het geven van fooi niet verplicht. In geval van uitzonderlijke service geeft men soms 20% fooi. Het is het beste om **fooi cash** te geven aan de ober of serveerster.

In bars is het gebruikelijk om 10-20 peso's per drankje fooi te geven. Een andere optie is om de drankjes op een rekening te zetten en 15% fooi over de totaalrekening te geven.

Elke dienstverlener hoopt op fooi - hotelpersoneel, kappers, masseurs etc. – van een paar peso's tot 20%.

NEDERLAND

In Nederland zijn **alle belastingen en servicekosten inbegrepen** in de prijzen van hotels, restaurants, cafés en nachtclubs. Dit is wettelijk bepaald. Taxi prijzen worden bepaald door een starttarief en de standaard 15% servicekosten. Om zeker te zijn van de prijs kunt u het beste kijken naar de prijs **'inclusief BTW en service'**.

Volgens het Nederlands Bureau voor Toerisme wordt **het geven van fooi voor goede service gewaardeerd, maar het is niet verplicht**.

In een café of bar kunt u kleingeld achterlaten. In een restaurant is het gebruikelijk **€1 - €5 per persoon** te geven, **of 10% van de rekening**.

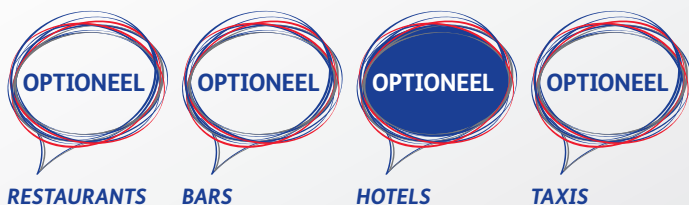
NIGERIA

In de meeste bars en restaurants **verwacht men geen fooi**. Wilt u toch fooi geven dan is 5-10% voldoende. De ontvanger van de fooi zal u waarschijnlijk heel erg dankbaar zijn.

In hotels kunt u in geval van uitstekende service **5% fooi** geven.

Houdt u er rekening mee dat taxi's speciale tarieven hanteren voor toeristen. **Het geven van fooi is dus niet nodig**.

In uitzonderlijke gevallen kunt u de taxichauffeur een kleine fooi geven. Het advies is om voordat u in de taxi stapt een prijsafspraken te maken en hierin de fooi op te nemen.

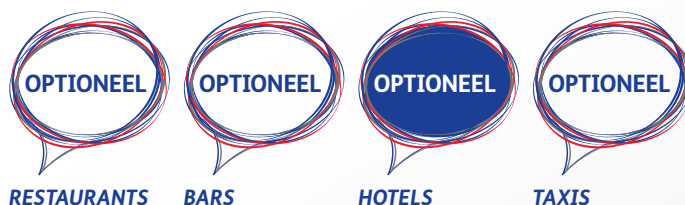

NIEUW-ZEELAND

De overheid adviseert toeristen dat het geven van fooi in Nieuw-Zeeland niet verplicht is – zelfs in restaurants en bars niet. Voor een uitstekende service is het geven van een fooi te uwer discretie.

Dat het geven van fooi geen onderdeel is van de Nieuw-Zeelandse cultuur, blijkt uit een onlangs gehouden poll – locals verklaarden in geval van uitzonderlijk goede service wel fooi te willen geven. Toch was 90% tegen het standaardiseren van fooi geven. 84% was van mening dat buitenlandse bezoekers dit ook niet moeten aanmoedigen omdat een goede service vanzelfsprekend zou moeten zijn.

Ondanks het feit dat mensen zich ongemakkelijk kunnen voelen bij het krijgen van fooi is het op toeristische plaatsen steeds gebruikelijker.

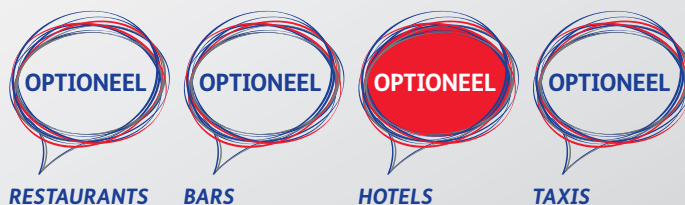

NOORWEGEN

Noren werkzaam in de dienstsector **ontvangen redelijke salarissen en zijn niet afhankelijk van fooien**. Uiteraard bent u vrij om dit wel te geven, het wordt dan ook zeer gewaardeerd.

De prijs van uw hotelovernachting is **inclusief servicekosten**. Noren dragen normaal gesproken hun eigen koffer. Het geven van fooi aan een piccolo of portier is hier dus niet van toepassing.

In restaurants zijn de **servicekosten in de prijs inbegrepen**. Is dit niet het geval dan is een **fooi van 10%** de norm. Is de service uitstekend, dan kunt u er uiteraard voor kiezen meer fooi te geven.

OMAN

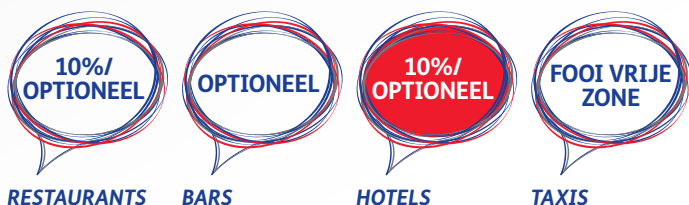
Het geven van fooi is geen onderdeel van de cultuur maar begint wel steeds gebruikelijker te worden.

Een fooi van 10%, of het naar boven afronden van de rekening is de norm in luxe hotels en restaurants.

Op andere locaties wordt vrijwel geen fooi gegeven.

Het achterlaten van uw wisselgeld is beleefd maar onnodig en soms zelfs verwarrend voor locals.

Taxichauffeurs hanteren speciale tarieven voor toeristen waardoor het geven van fooi niet noodzakelijk is. Het advies is om van te voren een prijsafpraak met de taxichauffeur te maken, ook om te voorkomen dat taxichauffeurs plots zeggen geen wisselgeld te hebben. Dit kan een truc zijn om meer geld te krijgen.

RUSLAND

Het geven van fooi wordt steeds vanzelfsprekender in Rusland. Met name in Moskou en andere grote steden rekenen luxe hotels en restaurants vaker 10-15% servicekosten.

Mochten de servicekosten niet in de rekening inbegrepen zijn dan is, afhankelijk van de service, een fooi van 10-15% acceptabel. Betaalt u per creditcard laat dan fooi in cash achter, dit in verband met belastingregels die ervoor kunnen zorgen dat het personeel de fooi niet ontvangt.

Fooi voor portiers, roomservice en kamermeisjes varieert van 65-300 RUB.

Het is niet gebruikelijk om taxichauffeurs fooi te geven. Het naar boven afronden van de rekening is voldoende. Het advies is om een betaalafpraak te maken voordat u in de taxi stapt.

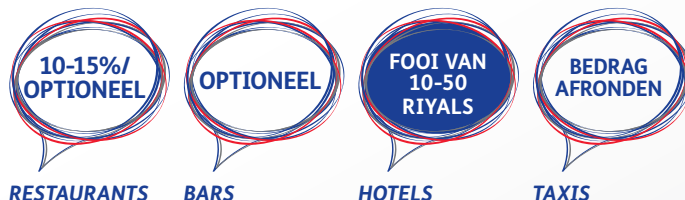
QATAR

Ondanks het feit dat Qatar een van de rijkste landen ter wereld is worden mensen werkend in de dienstensector zeer slecht betaald. Van de 10% servicekosten die vaak in hotels en restaurants in de rekening inbegrepen is ziet dan ook bijna geen werknemer iets terug. Fooi voor goede service wordt dan ook zeer gewaardeerd, zelfs als het gaat om een klein bedrag.

Over het algemeen verwacht men geen fooi. Mocht u wel fooi geven dan zult u merken dat de service direct enorm verbeterd. In restaurants is een fooi van 10-15% voldoende.

Wel is het gepast om portiers, piccolo's, kamermeisjes, personeel bij moskeeën en pompbediendes een fooi van 10-20 Riyals te geven.

In Taxi's kunt u het te betalen bedrag naar boven afronden. Een extra fooi is niet nodig.

ZUID-AFRIKA

Het geven van fooi is erg gebruikelijk in Zuid-Afrika en wordt vrijwel overal gedaan. In restaurants en bars, en met name in upper class wijken, zijn de servicekosten vrijwel altijd (10-15%) in de rekening inbegrepen. Mocht dit niet het geval zijn dan is een fooi van 10-15% acceptabel.

In hotels is het gebruikelijk om 10-15 rand per nacht achter te laten in uw hotelkamer voor de kamermeisjes. De portier kunt u 10 rand per tas geven.

Het totaalbedrag in taxi's is exclusief fooi. U kunt taxichauffeurs zo'n 10% fooi geven.

SPANJE

In restaurants zijn de servicekosten altijd bij de rekening inbegrepen. **Een extra fooi van 5-10% is gebruikelijk.** Fooi kunt u het beste cash geven, zelfs wanneer u per creditcard betaalt.

Heeft u tapas of wat snacks gegeten – rond dan de rekening af.

Afhankelijk van de bar waar u bent geeft u **de barman** zo'n €0,20 per drankje fooi.

Taxichauffeurs verwachten geen fooi en zijn al tevreden wanneer u, als dank voor het helpen met uw bagage, het bedrag afrondt. Een fooi van 5% wordt als zeer genereus gezien.

In hotels is het gebruikelijk om de portier €1 per tas te geven; ook roomservice geeft u €1. Het kamermeisje kunt u €1 per nacht geven en afhankelijk van de service geeft u de conciërge tussen de €1-5.

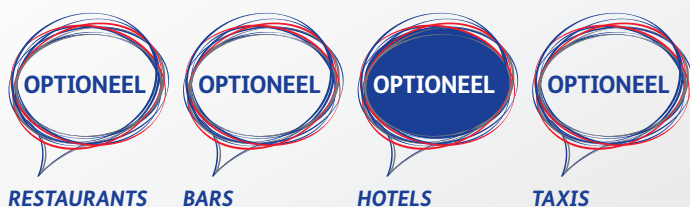

ZWITSERLAND

In Zwitserland zijn de **servicekosten** in restaurants, bars en hotels **in de rekening inbegrepen**; het geven van fooi is geen verplichting. Bij kleine bedragen is het gebruikelijk om het bedrag af te ronden. Bij hogere bedragen, of in duurdere restaurants is **een fooi van 5%** gebruikelijk.

Omdat het geven van fooi in Zwitserland niet heel gebruikelijk is, ziet men het als bevestiging van goede service wanneer het wel gegeven wordt.

Ondanks het feit dat servicekosten en fooi al in de rekening zijn inbegrepen, **rondt** de taxichauffeur **het bedrag** vaak iets **naar boven af**.

ZWEDEN

In Zweden zijn in de meeste hotels en restaurants de **servicekosten in de rekening inbegrepen**. Het geven van fooi voor goede service wordt niet verwacht maar wel gewaardeerd. De keuze is aan u.

Portiers en garderobemedewerkers hanteren vaak standaard prijzen. In restaurants en hotels kunt u de portier een bescheiden fooi geven. Schoonheidsspecialisten en kappers verwachten geen fooi.

In restaurants is, wanneer u heeft gedineerd, **een kleine fooi van 5-10% de norm**.

In een bar wordt het gewaardeerd als u een kleine fooi achterlaat op de bar.

Taxichauffeurs geeft u een paar extra kronen of u rondt de rekening af.

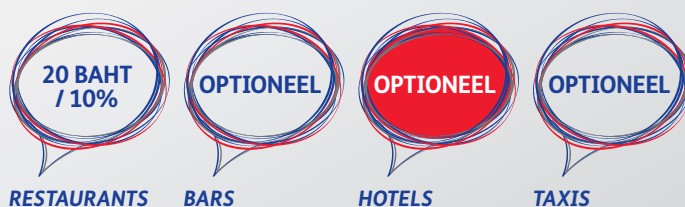

THAILAND

Ondanks het feit dat het geven van fooi niet erg gebruikelijk is in Thailand, laten sommige Thai kleingeld achter. In Bangkok gelden meer westerse normen. In hotels en duurdere restaurants wordt er 10% servicekosten berekend. Wanneer er geen servicekosten berekend worden is het gebruikelijk om 10% fooi te geven of af te ronden naar de volgende 20 Baht.

Taxichauffeurs verwachten geen fooi. Sommige taxichauffeurs zullen fooi zelfs weigeren. Toch is het prima als u een kleine fooi wilt geven voor de goede service; zeker wanneer het gaat om een langere rit.

In de meeste hotels wordt geen fooi verwacht. In high end hotels zijn de servicekosten meestal in de rekening inbegrepen. Toch verwachten portiers of piccolo's een fooi van 20-50 baht.

TURKIJE

In goedkope restaurants, cafés en bars wordt een fooi van 5-10% gewaardeerd, maar het is niet verplicht. In luxe restaurants is het gebruikelijk om 10%-15% te geven.

Het is gebruikelijk om **hotelpersoneel, portiers, kappers en muzikanten** fooi te geven. Hoeveel, is ter uwer discretie. De norm is **2 lira** per persoon.

Mocht u fooi geven, dan graag in lira of buitenlandse valuta, maar liever geen munten die lastig om te wisselen zijn.

Taxichauffeurs verwachten over het algemeen geen fooi, maar het is acceptabel om het bedrag af te ronden als u dat wilt.

VERENIGD KONINKRIJK

Er heerst in het Verenigd Koninkrijk niet zo'n fooien-cultuur als in Amerika. Toch is het wel gebruikelijk om fooi te geven als blijk van waardering en goede service.

In de meeste hotelrekeningen zijn **de servicekosten van 10-12% inbegrepen**. Mochten de servicekosten niet in de restaurantrekening inbegrepen zijn, dan is een fooi van 10-15% gebruikelijk. Voor kamers en andere hotel services geleden geen fooi regels. Voor een uitstekende service is het geven van fooi ter uwer discretie.

In veel restaurants zijn de servicekosten bij de rekening inbegrepen. Controleer dit goed om te voorkomen dat u dubbele fooi geeft. Mochten de servicekosten niet inbegrepen zijn dan is **een fooi van 10-15% de norm**.

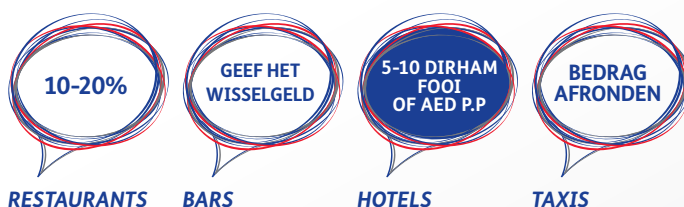
VER. ARAB. EMIRATEN

In sommige gevallen berekenen restaurants, hotels en bars **servicekosten**, deze kosten zijn bedoeld om te verdelen onder het personeel. Omdat dit niet overal het geval is kunt u, afhankelijk van de service, er voor kiezen om extra fooi te geven, in cash. Als de servicekosten niet in de rekening zijn inbegrepen is **een fooi van 10-20% de norm**.

Foi geven wordt in bars niet altijd verwacht, maar u kunt er zeker van zijn dat de service verbetert wanneer u dat wel doet.

Hetzelfde geldt in hotels; geeft u bij aankomst fooi, dan zult u zien dat de service direct goed is. **Piccolo's, portiers of valet parkeerders krijgen gewoonlijk tussen de 5 en 10 dirhams**.

Indien u de schoonmaker fooi wilt geven kunt u dit het beste aan het einde van uw verblijf in de hotelkamer achterlaten.

VERENIGDE STATEN

Bij twijfel, geef fooi – dit is een vuistregel in Amerika, en, net als in Canada, zijn de fooien royaal omdat ze een belangrijk onderdeel van het salaris zijn.

In restaurants geeft u minimaal 15-20% fooi. Het is altijd mogelijk om per pinpas of creditcard fooi te geven. In een bar is het gebruikelijk om \$1 fooi per drankje te geven. Voor schoonheids-specialisten, kappers of gidsen is een fooi van 20% de norm.

Piccolo's, buschauffeurs en portiers verwachten zo'n \$1 per koffer. Het advies is om altijd wat losse dollars op zak te hebben.

Voor korte taxiriten geeft u \$1 fooi. Voor een taxirit vanaf het vliegveld is 15-20% van het totaalbedrag de norm.

Referenties:

Wij danken zowel onze eigen werknemers als de volgende partijen voor alle adviezen en additionele informatie:

[www.cntraveler.com/travel-tips/travel-etiquette/2008/12/
etiquette-101-tipping-guide](http://www.cntraveler.com/travel-tips/travel-etiquette/2008/12/etiquette-101-tipping-guide)

www.swissotel.com/promo/etiquette-map

www.tripadvisor.co.uk

<http://thetipguide.com>

www.whotip.net